تحلیل محتوایی و استنادی مجله علمی–پژوهشی یافته دانشگاه علوم پزشکی لرستان طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

مهناز صمدبیک[۱]، مرضیه صارمیان[۲]،حشمت اله اسدی[۳] ، علی گراوند[*۴]

۱- استادیار، گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم‌آباد، ایران.

۲- مربی، دانشکده علوم پزشکی اسدآباد، اسدآباد، ایران.

۳- استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم‌آباد، ایران.

۴- گروه مدیریت و فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

یافته / دوره نوزدهم / شماره ۴ / پاییز ۹۶ / مسلسل ۷۳

چکیده

دریافت مقاله: ۹۶/۷/۳ پذیرش مقاله: ۹۶/۸/۲۹

★ مقدمه: باتوجه به اهمیت تحلیل محتوایی و استنادی مجلات در شناخت کیفیت علمی مجلات، هدف از مطالعه حاضر تحلیل محتوایی و استنادی مجله علمی-پژوهشی یافته دانشگاه علوم پزشکی لرستان طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ بوده است.

★مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه طولی گذشته نگر است که در سال ۱۳۹۵ انجام شد، مقالات منتشر شده در بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ مورد بررسی قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از یک چک لیست محقق ساخته جمع‌آوری و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و آمار توصیفی، تجزیه و تحلیل شدند.

★یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ۹۵/۸ درصد از مقالات چاپ شده به صورت اصیل بوده‌اند و بیشترین وابستگی سازمانی نویسندگان مسئول، مربوط به دانشگاه علوم پزشکی لرستان (۵۳/۸ درصد) بوده است. در طی پنج سال اخیر ۲۶۲ مقاله در مجله یافته چاپ شده است. نیمه عمر منابع ۸/۳۸ سال بوده و بیشترین شماره در سال‌های ۹۱ و ۹۲ چاپ شده‌اند.

★بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود که مسئولین مجله در جهت برقراری تعادل در وابستگی سازمانی مقالات منتشر شده، اقدامات لازم را به عمل آورند. همچنین با تعیین محدودیت‌هایی، نویسندگان را به استفاده از منابع جدیدتر ترغیب نمایند.

★واژه‌های کلیدی: کتاب‌سنجی، تحلیل محتوایی، تحلیل استنادی.

*آدرس مکاتبه: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پیراپزشکی، گروه مدیریت و فناوری اطلاعات سلامت.

پست الکترونیک: Virya67@yahoo.com

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

مقدمه

مجله علمی عبارت است از نشریه‌ای با عنوان مشخص که به صورت شماره یا جزوه‌های پیاپی معمولاً با فاصله زمانی منظم و در مدت نامعلوم منتشر می‌شود و حاوی مقالاتی درباره موضوع‌های متفاوت از نویسندگان مختلف است. مجله می‌تواند به مبحثی خاص محدود باشد (تخصصی) یا دارای مقالات و موضوعاتی در زمینه‌های متنوع باشد (۱). امروزه مجلات به عنوان یکی از مهم‌ترین مجاری ارتباط و تبادل افکار بین نویسندگان و متخصصان هستند و یافته‌های جدید علمی از این طریق در دسترس متخصصان و سایر افراد جامعه قرار می‌گیرند. از این رو مجلات به عنوان یکی از محورهای اساسی نهاد اجتماعی دو نقش اجتماعی تولید علمی و ارتباط علمی را فراهم می‌کنند (۲).

تعاریف متعددی از تحلیل محتوا ارائه شده است: به عنوان مثال تحلیل محتوا، رویه نظام مند و منسجم به منظور بررسی محتوای اطلاعات ضبط شده تعریف شده است، همچنین تحلیل محتوا را یک فن پژوهشی برای ربط دادن داده ها به مضمون آن نیز تعریف کرده اند (۳).

اهمیت تحلیل استنادی و محتوایی در حوزه علم‌سنجی و پژوهش‌های مرتبط با حوزه علم‌سنجی بر روی مجلات علمی امری معمول است و مجلات معتبر علمی-پژوهشی هر چند سال یک بار از نظر کمی و کیفی مقالات خود را ارزیابی می‌کنند. این ارزیابی توسط هیئت تحریریه مجله یا افراد صاحب نظر انجام می‌گیرد و در نهایت نتایج به صورت مقاله منتشر می‌شود. این عمل نه تنها می‌تواند در بهبود روند حرکتی و عملکرد مجله مؤثر واقع شود، بلکه نقاط قوت و ضعف مجله و همچنین تعادل موضوعی آن را نیز برای مسئولین مجله مشخص خواهد ساخت (۵،۴).

تحلیل استنادی بطور معمول تعداد استنادات مقالات منتشر شده را نشان می‌دهد. استناد در حقیقت به معنای تأیید و تصدیق فکری یک مقاله یا پروژه تحقیقاتی منتشر شده و یا منتشر نشده برای اثبات یک حقیقت است در حالی که وقتی یک تصدیق ضمنی توسط یک مقاله به دیگری داده می‌شود یک منبع نامیده می‌شود ولی تصدیقی که مقاله از دیگری دریافت می‌کند استناد نامیده می‌شود (۶). مطالعات فراوانی به بررسی استنادات و شناسایی پر استنادترین مقالات در حوزه‌های موضوعی مختلف پرداخته‌اند و لیست ۱۰۰ مقاله پراستناد حوزه‌های خود را مشخص نموده‌اند (۹-۷). کروکت و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که ۱۰۰ مقاله پراستناد حوزه رادیولوژی ۲۴۹۷ بار استناد دریافت نموده‌اند، از این مقالات ۶۷ مورد مربوط به ایالات متحده بوده‌اند، همچنین گلدبرگ و لیوراگی نیز پراستناد ترین نویسندگان بوده‌اند (۷).

یانگ و پان در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که متوسط استنادها در مجله آسیایی هورمون شناسی ۲۰/۴۳ و در مجله ملی هورمون شناسی ۱۰/۱۸ برای هر مجله بوده است. از نظر نوع منابع مورد استناد، بیشترین استنادات به مجله‌ها تعلق داشت به طوری که در مجله آسیایی هورمون شناسی ۹۵/۸۴ درصد استنادها و در مجله ملی هورمون شناسی نیز ۹۳ درصد استنادها به مجلات تعلق داشت. علاوه بر این مشخص شد که نویسندگان مجله ملی هورمون شناسی به منابع روزآمدتری نسبت به مجله آسیایی هورمون شناسی استناد کرده‌اند (۱۰).

اوساره و مک کین در مطالعه خود تحت عنوان ساختار تحقیقات شیمی در ایران ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۶ میلادی: تحلیل استنادی نویسندگان، به این نتیجه رسیدند که ۴۳ شیمی‌دان ایرانی و بین‌المللی در بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ میلادی بیشترین استنادها را به خود اختصاص داده‌اند که شامل ۷۶۸۲ استناد بود.

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

لازم به ذکر است که این استنادات مربوط به پایگاه ساینس دایرکت بوده است (۱۱).

هدف از مطالعات کتاب‌سنجی نظیر تحلیل محتوایی و تحلیل استنادی کمک به افزایش کیفیت تولیدات علمی، شناسایی گرایش‌های نویسندگان، کمک در شناسایی و تهیه منابع پرکاربرد موجود و در نهایت ارایه راه‌های بهبود وضعیت موجود می‌باشد. لذا مطالعه حاضر با هدف تحلیل محتوایی و استنادی مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی لرستان از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۴ انجام گردیده است.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر یک مطالعه از انواع مطالعات علم-سنجی است که بصورت طولی گذشته‌نگر در سال ۱۳۹۵ انجام گردید به این منظور از یک چک لیست برای بررسی محتوایی و استنادی مجله در فاصله زمانی پنج ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ استفاده گردید. جامعه آماری مطالعه شامل کلیه مقالات منتشر شده در فاصله زمانی مذکور بود که به صورت سرشماری مورد بررسی قرارگرفتند. چک لیست شامل دو بخش محتوایی و استنادی بود. اطلاعات مربوط به تحلیل محتوایی شامل نوع مطالعات انجام شده (اصیل، مروری، گزارش مورد، نامه به سردبیر)، وابستگی سازمانی نویسندگان مسئول، روش انجام مطالعه، وضعیت همکاری گروهی و تعداد نویسندگان بود. بخش استنادی نیز شامل بررسی تعداد منابع، نیمه عمر منابع، زبان منابع مورد استفاده، نوع منابع، تعداد خوداستنادی به مجله و تعداد خوداستنادی به نویسندگان مقالات بود. برای تعیین و تأیید روایی چک لیست نیز از نظر سه تن از متخصصین مدیریت اطلاعات سلامت و کتابداری در شاخه پزشکی استفاده گردید و پس از اعمال نظرات ایشان چک لیست باز طراحی گردید.

محققین با مراجعه به سایت مجله و دریافت کلیه شماره‌های مورد نیاز مجله در طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ اطلاعات لازم را در چک لیست مذکور وارد نمودند. پس از آن اطلاعات چک لیست در نرم افزار SPSS 16 وارد شدند. برای خلاصه سازی و گزارش اطلاعات از شاخص‌های مرکزی میانگین، میانه، فراوانی و درصد فراوانی استفاده گردید و یافته‌های بدست آمده بر اساس اهداف مطالعه خلاصه سازی و گزارش شدند. برای محاسبه نیمه عمر منابع نیز ابتدا برای هر مقاله سال میانه منابع محاسبه گردید و پس از آن با محاسبه میانگین میانه‌های بدست آمده از مقالات، نیمه عمر منابع محاسبه گردید.

یافته‌ها

با توجه به جدول ۱، بیشترین وابستگی سازمانی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی لرستان (۵۳/۸ درصد)، بیشترین نوع مطالعات انجام شده مطالعات اصیل پژوهشی (۹۵/۸ درصد)، بیشترین روش انجام شده مطالعات تجربی (۳۲/۸) و بیشتر مطالعات از لحاظ حمایت‌های مالی مطالعاتی با منبع مالی نامشخص (۵۴/۹ درصد) و مطالعات مورد حمایت معاونت پژوهشی دانشگاهها (۲۴ درصد) بوده‌اند.

جدول ۲، وضعیت همکاری گروهی نویسندگان مقالات را نشان می‌دهد که بر اساس آن بیشترین تعداد نویسندگان یک مقاله مربوط به مقاله‌ای با ۱۱ نویسنده بوده است. مقالات با چهار نویسنده (۲۸/۲ درصد) و سه نویسنده (۲۶ درصد) نیز بیشترین فراوانی را از لحاظ تعداد نویسنده داشته‌اند. همچنین یافته‌های جدول ۲ نشان می‌دهد که در نوشتن ۲۶۲ مقاله مذکور در این بازه زمانی پنج ساله، ۱۰۶۰ نویسنده مشارکت داشته‌اند. به عبارت دیگر به ازای هر مقاله ۴/۰۴ نویسنده مشارکت داشته‌اند.

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

جدول ۱. یافته‌های مربوط به تحلیل محتوایی مقالات منتشر شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان طی سال‌های ۹۰ تا ۹۴

متغیر	مشخصات	تعداد	درصد
وابستگی سازمانی نویسندگان مسئول	دانشگاه تیپ یک	۴۶	۱۷/۶
	دانشگاه تیپ دو	۱۸	۶/۹
	دانشگاه علوم پزشکی لرستان	۱۴۱	۵۳/۸
	سایر	۵۷	۲۱/۸
	مجموع	۲۶۲	۱۰۰
نوع مطالعات انجام شده	اصیل یا پژوهشی	۲۵۱	۹۵/۸
	مروری	۶	۲/۳
	گزارش مورد	۵	۱/۹
	نامه به سردبیر	۰	۰
روش انجام مطالعه	مطالعات تجربی	۸۶	۳۲/۸
	مطالعات نیمه تجربی	۲۱	۸
	کوهورت	۳	۱/۱
	توصیفی	۶۸	۲۵/۹
	تحلیلی	۴۹	۱۸/۷
	مورد شاهد	۹	۳/۴
	کارآزمایی بالینی	۱۹	۷/۳
	سایر مطالعات	۷	۲/۷
نوع حمایت از مطالعات	معاونت پژوهشی دانشگاهها	۶۷	۲۵/۶
	پایان‌نامه	۲۰	۷/۶
	مراکز تحقیقاتی	۳۹	۱۴/۹
	نامشخص	۱۳۶	۵۱/۹
	مجموع	۲۶۲	۱۰۰

جدول ۲. وضعیت همکاری گروهی مقالات منتشر شده در دانشگاه علوم پزشکی لرستان بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

سال	تعداد نویسنده										
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۹۰	۱	۸	۱۰	۱۴	۱۰	۴	۴	۱	۰	۰	۰
۹۱	۲	۶	۱۳	۱۹	۸	۵	۱	۰	۰	۰	۱
۹۲	۰	۶	۱۸	۱۵	۱۳	۴	۲	۱	۰	۰	۰
۹۳	۰	۳	۱۳	۱۵	۷	۹	۰	۰	۱	۰	۰
۹۴	۲	۳	۱۴	۱۱	۱۳	۴	۱	۰	۰	۰	۰
جمع	۵	۲۶	۶۸	۷۴	۵۱	۲۶	۸	۲	۱	۰	۱

سایر یافته‌ها نشان داد که در مجموع نویسندگان مقالات ۶۸۲۲ بار به منابع مختلف استناد نموده‌اند (بطور میانگین برای هر مقاله ۲۶/۰۶ منبع)، که به ترتیب میانگین منابع برای هر مقاله در سال ۱۳۹۰ (۲۵/۹۰ منبع برای هر مقاله، کل منابع ۱۳۴۷ منبع)، سال ۱۳۹۱ (۲۴/۱۰ منبع برای هر مقاله، کل منابع ۱۳۲۶ منبع)، سال ۱۳۹۲ (۲۶/۴۴ منبع برای هر مقاله، کل منابع ۱۵۶۰ منبع)، سال ۱۳۹۳ (۲۵/۵۰ منبع برای هر مقاله، کل منابع ۱۲۲۴ منبع) و سال ۱۳۹۴ (۲۸/۴۳ منبع برای هر مقاله، کل منابع ۱۳۶۵ منبع) می‌باشد.

جدول ۳، مربوط به زبان منابع مورد استفاده می‌باشد، که براساس آن، اکثر منابع مورد استفاده توسط نویسندگان، به زبان انگلیسی بوده‌اند (جدول۳).

جدول ۳. فراوانی زبان منابع مورد استفاده در مقالات منتشر شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

سال	منابع انگلیسی	منابع فارسی	جمع
۱۳۹۰	۱۱۸۴	۱۶۳	۱۳۴۷
۱۳۹۱	۱۱۳۱	۱۹۵	۱۳۲۶
۱۳۹۲	۱۲۷۱	۲۸۹	۱۵۶۰
۱۳۹۳	۹۵۸	۲۶۶	۱۲۲۴
۱۳۹۴	۹۹۶	۳۶۹	۱۳۶۵
جمع کل	۵۵۴۰	۱۲۸۲	۶۸۲۲

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

در جدول ۴، نوع منابع مورد استفاده توسط نویسندگان مقالات ارایه شده است که بر اساس آن بیشترین استناد مربوط به مقالات منتشر شده در مجلات (۸۶/۳۲ درصد) و پس از آن کتاب‌ها (۸/۶۴ درصد) بوده است (جدول ۴).

جدول۴. فراوانی نوع منابع مورد استفاده در مقالات منتشر شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

سال	کتاب	مجله	گزارش	وب‌سایت	کنفرانسی	پایان‌نامه	سایر	جمع کل
۹۰	۱۲۶	۱۱۶۲	۷	۱۴	۱۱	۲۶	۱	۱۳۴۷
۹۱	۱۴۳	۱۱۲۱	۱۰	۲۲	۱۲	۱۷	۱	۱۳۲۶
۹۲	۱۳۸	۱۳۸۱	۱	۱۶	۴	۱۴	۶	۱۵۶۰
۹۳	۱۰۳	۱۰۶۴	۰	۲۴	۸	۲۵	۰	۱۲۲۴
۹۴	۸۰	۱۱۶۱	۰	۱۹	۴	۱۰۰	۱	۱۳۶۵
جمع	۵۹۰	۵۸۸۹	۱۸	۹۵	۳۹	۱۸۲	۹	۶۸۲۲

جدول ۵ نیز نیمه عمر مورد استفاده در مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان را نشان می‌دهد که براساس آن نیمه عمر مقالات منتشر شده در طی پنج سال مورد مطالعه ۸/۳۸ سال بوده است (جدول ۵).

جدول ۵. نیمه عمر منابع مقالات منتشر شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

سال	تعداد مقالات	نیمه عمر منابع مورد استفاده
۱۳۹۰	۵۲	۸/۶۷
۱۳۹۱	۵۵	۷/۴۶
۱۳۹۲	۵۹	۸/۸۲
۱۳۹۳	۴۸	۸/۵۳
۱۳۹۴	۴۸	۸/۴۳
جمع کل	۲۶۲	۸/۳۸

سایر یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که در ۶۲ مورد از مقالات نویسندگان خود استنادی داشته‌اند (۲۳/۶۶ درصد) و در مجموع ۱۴۷ بار خود استنادی انجام شده است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد تعداد ۱۴۱ مورد (۵۳/۸ درصد) از مقالات، مربوط به نویسندگانی است که وابستگی سازمانی آنها دانشگاه علوم پزشکی لرستان بوده است. هر چند که این تعداد مقاله که توسط محققین و اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان چاپ شده است می‌تواند نشان دهنده‌ی فعالیت‌های علمی آنان باشد اما بهتر است مسئولین مجله برای انتشار مقالات مربوط به نویسندگانی با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی لرستان محدودیت‌هایی را اعمال نموده و برای محدود نمودن آن اقداماتی را فراهم آورند تا زمینه برای دیگر محققین با وابستگی‌های سازمانی دیگر بصورت عادلانه فراهم گردد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۹۵/۸ درصد از مقالات چاپ شده در فاصله‌ی پنج ساله‌ی ۱۳۹۴-۱۳۹۰ مطالعات اصیل بوده‌اند و سایر مطالعات ۴/۲ را شامل شده‌اند. نتایج مطالعه علی گل و همکاران با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد (۱۲). بر اساس نتایج بدست آمده پیشنهاد می‌شود که مسئولین مجله با فراهم نمودن زمینه برای مطالعات مرور نظام‌مند تعداد این نوع مقالات را افزایش دهند و با افزایش ارتباط با صنعت تعداد مقالات گزارش مورد را افزایش دهند.

در بازه‌ی زمانی مورد مطالعه و از نظر روش انجام مطالعات، مطالعات مقطعی (توصیفی، توصیفی-تحلیلی) با ۴۴/۶ درصد، بیشترین فراوانی را در بین مطالعات چاپ شده داشته‌اند و کمترین فراوانی هم مربوط به مطالعات کوهورت با سه مطالعه (۱/۱ درصد) و مطالعات مورد-شاهدی با ۹ مطالعه (۳/۴ درصد) بود. مطالعه زراعت کار و کرمی که به تحلیل محتوایی و استنادی مجله پزشکی هرمزگان در سال‌های ۱۳۸۹- ۱۳۸۵پرداخته اند، با مطالعه حاضر همخوانی دارد (۱۳).

سایر نتایج مطالعه حاضر نشان دادند که به ازای هر مقاله ۴/۰۴ نویسنده مشارکت داشته‌اند. این میزان نشان‌دهنده وضعیت مناسب فعالیت های علمی نویسندگان مقالات به صورت گروهی است. گتاهوم و یرگا در مطالعه خود تحت عنوان بررسی الگوی مقالات منتشر شده در مجله پزشکی اتیوپی در سال ۲۰۰۲ به این نتیجه

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

رسیدند که برای هر مقاله دو نویسنده مشارکت داشته‌اند (۱۴). قهنویه و همکاران نیز در مطالعه خود تحت عنوان تحلیل محتوایی و استنادی مقالات منتشر شده در مجله مدیریت اطلاعات سلامت در سال ۲۰۱۱ میلادی به این نتیجه رسیدند که به ازای هر مقاله منتشر شده در مجله مدیریت اطلاعات سلامت ۳/۰۳ نویسنده مشارکت داشته‌اند (۱۵). اکسنز نیز در مطالعه خود تحت عنوان بررسی مشخصات و خصوصیت‌های مقالات دارای استناد بالا در سال ۲۰۰۳ به نتایج مشابهی دست یافت (۱۶). روزنس ویگ و همکاران نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که ۸۴ درصد از تولیدات علمی حوزه پزشکی اورژانس حاصل همکاری‌های گروهی بوده است (۱۷). گولد فینچ و همکاران نیز در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که افزایش میزان استناد به مقالات با نویسندگان زیاد ممکن است به علت کیفیت بالای مقالات گروهی باشد (۱۸).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد در مقالات منتشر شده در مجله یافته در بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ نیمه عمر منابع مورد استفاده ۸/۱۰ سال بوده است و سال ۱۳۹۴ با نیمه عمر ۸/۳۸ سال بیشترین نیمه عمر را داشته است. بتولی در مطالعه خود برای بررسی نیمه عمر مقالات مجله فیض دانشگاه علوم پزشکی کاشان به این نتیجه رسید که نیمه عمر منابع مورد استفاده تقریباً هشت سال بوده است (۱۹). بتولی و همکاران در مطالعه دیگری تحت عنوان میزان استنادات طرح‌های تحقیقاتی پایان یافته دانشگاه علوم پزشکی کاشان به این نتیجه رسیدند که نیمه عمر منابع مورد استفاده ۱۴ سال است (۲۰). بنابراین نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که وضعیت نیمه عمر منابع در مقالات منشر شده توسط مجله دانشگاه علوم پزشکی لرستان وضعیت نسبتاً مناسبی دارند. لذا با توجه به نتایج بدست آمده می توان گفت منابع مورد استفاده توسط محققین در مجله از نظر روزآمد بودن در سطح متوسطی قرار دارند و پیشنهاد می‌شود مسئولین امر برنامه‌ریزی‌ها و مطالعات لازم را برای تهیه منابع مورد نیاز به صورت روزآمد انجام دهند. همچنین جهت بهبود کیفیت مقالات پیشنهاد می‌شود ویراستار فنی مجله بر روی منابع مورد استفاده نظارت بیشتری نمایند، منابع قدیمی و نامعتبر را چک نموده و نویسندگان را ملزم به استفاده از منابع جدیدتر نمایند.

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۵۵۴۰ استناد به زبان انگلیسی و ۱۲۸۲ استناد نیز به زبان فارسی مورد استفاده محققین مجله یافته قرار گرفته است. قهنویه و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که توزیع فراوانی استنادها در منابع بر حسب زبان بدین صورت بود که ۴۲ درصد از منابع انگلیسی و ۵۸ درصد از منابع فارسی مورد استناد قرار گرفته‌اند که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی ندارد (۱۵). شاید یکی از دلایل این عدم همخوانی را بتوان به اختلاف زمانی انجام مطالعه‌ی حاضر با مطالعه‌ی قهنویه و همکاران نسبت داد و همچنین ممکن است با گذشت زمان نویسندگان به استفاده بیشتر از مجلات انگلیسی زبان، ترغیب شده باشند.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۸۶/۳۲ درصد (۵۸۸۹ مورد) از منابع، مقالات منتشر شده در مجلات بوده‌اند و کتاب‌ها نیز دومین منابع مورد استناد بودند که ۸/۶۴ درصد را شامل می‌شود. محمدی و عنبری در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که ۸۳/۲۳ درصد از منابع مورد استفاده در مجله دانشگاه علوم پزشکی زابل مقالات منتشر شده در مجلات بوده‌اند و کتاب‌ها نیز دومین نوع منابع مورد استفاده بوده است (۲۱). اولاتوکان نیز در مطالعه خود با بررسی استنادات پایان‌نامه‌ها به این نتیجه رسید که مجلات بیشترین استناد را دارند و بعد از آن نیز کتاب‌ها مهمترین منابع مورد استفاده محققین بوده است (۲۲). شاید علت این موضوع فراوانی بالای مجلات منتشر شده و ارایه اطلاعات علمی به روز و مورد نیاز محققین باشد که باعث استفاده فراوان نویسندگان از

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

این نوع منابع شده است. لذا پیشنهاد می‌شود مسئولین امر تصمیمات لازم را جهت تأمین منابع و مجلات مورد نیاز نویسندگان اتخاذ نمایند و امکان دستیابی محققین به این منابع را فراهم سازند.

سایر یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که میزان خود استنادی نویسندگان ۹/۹۲ درصد بوده است. در مجموع ۶۲ مورد از مقالات و ۱۴۷ بار خود استنادی به نویسندگان مشاهده گردید. در گزارش‌های استنادی نشریات، موسسه اطلاعات علمی حداکثر خود استنادی را ۲۰ درصد دانسته‌اند (۲۳). بنابراین میزان خوداستنادی نویسندگان در حد متوسط است. با توجه به نتایج حاصل از مطالعه پیشنهاد می‌شود مسئولین مجله بر روی خود استنادی نویسندگان به آثار قبلی خود نظارت بیشتری نموده و جهت استناد به آثار قبلی نویسندگان محدودیت‌هایی را اعمال نمایند و در راهنمای نگارش مقالات این مورد را به اطلاع نویسندگان برسانند.

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر حاصل طرح تحقیقاتی به شماره ۵۶/۹۵ است که در سال ۱۳۹۵ و با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی لرستان انجام گردیده است.

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

References

1. Zaki MA. Survey of content analysis in specific management journals. Faslname Danesh Modiriat. 2005; 19(75): 43-74. (In Persian)
2. Emerson LD, Colditz GA. Use of statistical Analysis in the New England journal Medicine in:Bailar LC, Mosteiler F. Medical uses of statistics NEJM Books. Medical society: Massachusetts. 1986; 27-38.
3. Wimmer RD, Dominick JR. Mass media research: cengage learning: 2013.
4. Buttlar L. Information Sources in Library and Information Science Doctoral Research. Lib Info Sci Res. 1999; 21(2): 227- 245.
5. Zwick R, Apoport A. Experimental Businss Reaearch: Economic and Managerial Perspective, Fifth ed. Massachusetts: Kluwer Publishers. 2005;27-28.
6. Marx WSH, Wanitschek M. Citation analysis using online databases: feasibilities and shortcomings. Scientometrics. 2001; 52: 59-82.
7. Crockett MT, Browne RF, MacMahon PJ, Lawler L. 100 classic papers of interventional radiology: A citation analysis. World J Radiology. 2015; 7(4): 79-86.
8. Heldwein FL, Rhoden EL, Morgentaler A. Classics of urology: a half century history of the most frequently cited articles (1955-2009). Urology. 2010; 75: 1261-1268.
9. Kelly JC, Glynn RW, O'Briain DE, Felle P, McCabe JP. The 100 classic papers of orthopaedic surgery: a bibliometric analysis. J Bone Joint Surg Br. 2010; 92: 1338-1343.
10. Yang H, Pan BC. Citation analysis of National Journal of Andrology and Asian Journal of Andrology. Nat J Andrology. 2006; 12(1): 86-92.
11. Osareh F, McCain K. The structure of Iranian chemistry research, 1990-2006: An author cocitation analysis. J Am Soc Inform Sci Tech. 2008; 59(13): 2146-2155.
12. Aligol M, Amanollahi A, Farshad A. A Citation and quantitative analysis for articles of scientific research journal Salamat ar-e-Iran. Iran Occupational Health. 2011; 8: 5-13. (In Persian)
13. Zeraatkar K, Karami NA. Citation and content analysis of Hormozgan Medical Journal. HMJ. 2012; 17(1): 53-60.
14. Getahun H, Yirga H. Pattern of articles published in the Ethiopian Medical Journal. Ethiop Med J. 2002; 40(4): 315-323.
15. Ghahnaviyeh H, Movahedi F, Yarmohamadian M, Ajami S. Content and Citation Analysis of Articles Published in the Journal of "Health Information Management". Health Information Management. 2011; 8(1): 86-89. (In Persian)
16. Aksens DW. Characteristics of highly cited papers. Research evaluation. 2003; 12: 159-170.
17. Rosenzweig J, Van Deusen S, Okpara O, Datillo P, Briggs W, Birkhahn R. Authorship, collaboration, and predictors of extramural funding in the emergency medicine literature. Am J Emerg Med. 2008; 26(1): 5-9.
18. Goldfinch S, Dale T, DeRouen K. Science from the periphery: collaboration, networks and "periphery effects" in the citation of New Zealand crown research institutes

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

Quarterly Journal of Zabol University of Medical Sciences and Health Services (2010-2014). J Zabol Univ Med Sci Health Serv. 2015; 7(2): 1-8. (In Persian)

22. Olatokun W, Makind O. Citation Analysis of dissertations submitted to the department of Animal Science, University of Ibadan, Nigeria. Ann library Inform Studies. 2009; 56: 117-128.
23. Kovacic N, Misak A. Author self-citation in medical literature. Canadian Med Assoc J. 2004; 170(13): 1929-1930.

articles, 1995- 2000. Scientometrics. 2003; 57: 321-337.

19. Batoli Z. Survey on citations and collaboration rate in Feyz, Journal of Kashan University of Medical Sciences, from 2002 through 2008. J Kashan Univ Med Sci. 2010; 14(2): 154-162. (In Persian)
20. Batooli Z, Azarbad Z. Survey on Citations of Ending Research Design of Kashan University of Medical Science during 1990-2009. Pejouhandeh. 2012; 16(6): 304-313. (In Persian)
21. Mohammadi ShA, Anbari M. Citation Analysis of Article Published in the

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]

Content and citation analysis of Lorestan University of Medical Sciences Journal during 2011-2015

Samadbeik M[1], Saremian M[2], Asadi H[3], Garavand A[*4]

1. Assistant professor, Department of Health Information Technology, Faculty of Paramedical, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran.
2. Instructor, Asadabad School of Medical Sciences, Asadabad, Iran.
3. Assistant professor, Department of Public Health, Faculty of Public Health and Nutrition, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran.
4. Department of Health Information Technology & Management, Faculty of paramedical, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran. Virya67@yahoo.com.

Received: *25 Sep 2017* **Accepted:** *20 Nov 2017*

Abstract

Background: Considering the importance of content and citation analysis in understanding the needs and improving journals' scientific quality, the objective of the present study was to content and citation analysis of published articles in Lorestan University of Medical Sciences Journal (Yafte) during 2011 to 2015.

Materials and Methods: This study is a prospective longitudinal study conducted in 2016. Published articles during 2011 to 2015 were studied. Data were collected by a researcher-made checklist and analyzed by SPSS version 21 and descriptive statistics.

Results: Results showed that 95.8 percent of the articles were original and most of organizational affiliations of authors were related to Lorestan University of Medical Sciences (53.8). Over the past five years, 262 articles have been published in the Yafte Journal, half-life of resources were 8.38 years and the highest number of articles were published in the years 2013 and 2012.

Conclusion: Considering the results of this study, it is suggested that the journal authorities should take necessary steps to balance organizational affiliations of published articles. It is also suggested that authors should be encouraged to use newer sources by setting some restrictions.

Keywords: Bibliometric, Content Analysis, Citation Analysis.

Citation: Samadbeik M, Saremian M, Asadi H, Garavand A. Content and citation analysis of Lorestan University of Medical Sciences Journal during 2011-2015. Yafte. 2017; 19(4):1-10.

[Downloaded from yafte.lums.ac.ir on 2026-01-30]